DRAMA AND MUSIC

LALA JAGAT NARYAN EDUCATION COLLEGE

JALALABAD (W)

TEACHING THROUGH DRAMA AND MUSIC

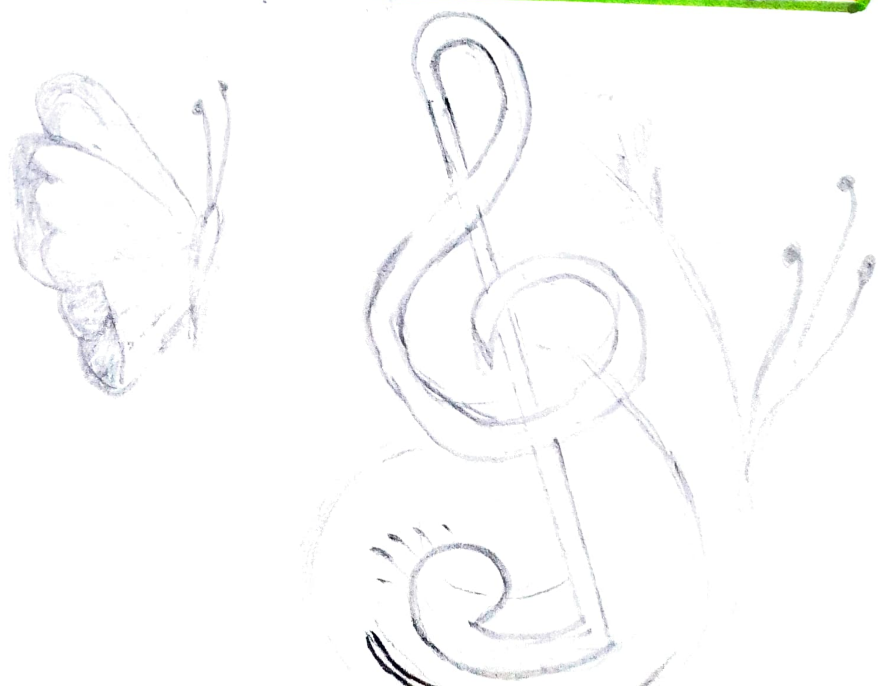

Name :- Kulwinder Kaur

Roll No:- 25137

Class :- B.Ed 1st Sem

Practical file :- DRAMA & MUSIC IN TEACHING

SUBMITTED TO :- MS. Rinkle Mam

Serial No. Notes Date

INDEX

S.R. No

1. Drama — 1-3

ਨਾਟਕ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਵਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ।

2. Folk Songs — 4-10

ਸੁਹਾਗ, ਘੋੜੀਆਂ (ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਗੀਤ)
★ ਧੀਆਂ ਰੱਖ ਦਿਓ ਨਾ ਸੁਹਾਗ
★ ਪਰਦੀਪ ਪਿਆਰ ਕਰੀਏ.

3. Punjabi Poem — 11-15

(i) ਸਮਾਂ (ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ)
(ii) ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ (ਫਿਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ)
3+[illegible]

4. Punjabi Skit — 16-18

[illegible]

INDEX

Serial No. **Notes** Date

5. S.ST POEMS — 19-23

1. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ
2. ਪੰਜਾ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
3. ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਸੀਂ ਰਲਕੇ ਪੂਰੇ ਕਰਾਂ (2+)

6. S.ST SKit — 24-25

ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

Serial No. 1 Notes Date

DRAMA

(ਨਾਟਕ)

- ★ ਨਾਟਕ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
- ★ ਨਾਟਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ
- ★ ਨਾਟਕ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ
- ★ ਨਾਟਕ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ।

★ ★ ★ ★

alamy
Drama!
alamy

Serial No.

Notes

Date

ਨਾਟਕ

ਨਾਟਕ ਇੱਕ ਦਰਸ਼ਨੀ ਕਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਰਾਹੀਂ ਰੰਗ-ਮੰਚ ਉੱਤੇ ਵਾਪਰਦਾ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਨਾਟਕਕਾਰ ਆਪਣੇ ਨਾਟਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਰੰਗ-ਮੰਚੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ, ਇੱਕ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਟਕ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਤੇ ਆਪਣਾ ਤਿੱਖਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਾਟਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ

ਨਾਟਕ ਸੰਵਾਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਹਿਤਕ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਹੈ। ਡਰਾਮਾ (ਨਾਟਕ) ਥੀਏਟਰ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ, ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਆਦਿ ਫ਼ਿਲਮ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

DRAMA

ਨਾਟਕ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

- ਦੁਖਾਂਤ
- ਖੁਸ਼ੀਮਾ
- ਕਾਮੇਡੀ
- ਦੁਖਦਾਈ ਕਮੇਡੀ
- ਸੰਗੀਤਕ
- ਸਕ੍ਰਿਪਟ
- ਮੈਲੋਡਰਾਮਾ

ਨਾਟਕ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

- ਡਰਾਮਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਨਾਟਕ ਸੰਚਾਰ ਹੁਨਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਨਾਟਕ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਨਾਟਕ ਸਵੈ - ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਨਾਟਕ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

Folk Songs of the Punjab
Indian Folk Music from the late 50's

Serial No. 4 — **Notes** — Date

FOLK SONGS
(ਲੋਕ - ਗੀਤ)

★ ਸੁਹਾਗ

(ਸਾਡਾ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਚੰਬਾ ਵੇ)

★ ਘੋੜੀਆਂ

(ਨਿੱਕੀ - ਨਿੱਕੀ ਬੂੰਦੀ, ਨਿੱਕਿਆਂ
ਮੀਂਹ ਵੇ ਵਰ੍ਹੇ)

★ ★ ★ ★ ★

Punjabi Folk Songs

ਲੋਕ - ਗੀਤ

ਲੋਕ ਗੀਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਰੂਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਰਵਪੱਖੀ ਤਸਵੀਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੀਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਤੇ ਵਲਵਲਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਵੀ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਇਹ ਤਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਠਦੇ ਭਾਵ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਗਮੀ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ, ਰਸਮਾਂ ਰਿਵਾਜਾਂ ਨਾਲ ਹੈ।

ਮਹੱਤਤਾ

ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸਹੀ ਚੰਗੀ ਤਸਵੀਰ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਰਵਾਨੀ, ਲਹਿ-ਲਹਿ ਕਰਦੇ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਸੁਗੰਧੀ, ਗੱਭਰੂਆਂ ਦੇ ਭੰਗੜੇ, ਚਿੜੀਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਇਹ ਸਭ ਸਾਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਲੋਕ-ਗੀਤ ਭਾਵ ਅਤੇ ਬਣਤਰ ਪੱਖੋਂ ਸਮਰਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਲੋਕ-ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੰਦਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਬੋਲ-ਚਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਖ਼ਤਮ ਦਾ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਗੀਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੰਦਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵੀ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਉੱਠੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਬਚਾ ਸਕੀਏ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਕਲਾ ਦਾ ਸਹਜ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾਂ ਹਨ।

Serial No. Notes Date

ਸੁਹਾਗ : ਲੋਕ ਗੀਤ

ਵਿਆਹ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀ ਦੇ ਘਰ ਇਸਤਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਲੋਕ-ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਹਾਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਵਿਆਹੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਮਨੋਭਾਵਾਂ, ਵਿਆਹ ਦੀ ਕਾਮਨਾ, ਸੋਹਣੇ ਵਰ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਘਰ ਦੀ ਲੋਚਾ, ਪੇਕੇ ਅਤੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਨਾਲ ਇੱਕ-ਰਸ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕਾਮਨਾ, ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਘਰ ਛੱਡੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਸਲਿਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡਾ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਚੰਬਾ ਵੇ

ਸਾਡਾ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਚੰਬਾ ਵੇ, ਬਾਬਲ ਅਸਾਂ ਉੱਡ ਵੇ ਜਾਣਾ।
ਸਾਡੀ ਲੰਮੀ ਉਡਾਰੀ ਵੇ, ਬਾਬਲ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਵੇ ਜਾਣਾ।
ਤੇਰੇ ਮਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੇ, ਬਾਬਲ ਡੋਲਾ ਨਹੀਂ ਲੰਘਦਾ।
ਇੱਕ ਇੱਟ ਪੁੱਟ ਦੇਵਾਂ, ਧੀਏ ਘਰ ਜਾ ਆਪਣੇ।
ਤੇਰੇ ਬਾਗਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੇ, ਬਾਬਲ ਗੁੱਡੀਆਂ ਕੌਣ ਖੇਡੇ?
ਮੇਰੀਆਂ ਖੇਡਣ ਪੋਤਰੀਆਂ, ਧੀਏ ਘਰ ਜਾ ਆਪਣੇ।
ਤੇਰੇ ਮਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੇ, ਬਾਬਲ ਚਰਖਾ ਕੌਣ ਕੱਤੇ?
ਮੇਰੀਆਂ ਕੱਤਣ ਪੋਤਰੀਆਂ, ਧੀਏ ਘਰ ਜਾ ਆਪਣੇ।

ਘੋੜੀਆਂ
LADIES SANGEET GHORIAN

ਘੋੜੀਆਂ (ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਗੀਤ)

ਵਿਆਹ ਦੇ ਦਿਨੀਂ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਘਰ ਇਸਤਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ-ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਘੋੜੀਆਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਮਾਂ, ਭੈਣ ਤੇ ਹੋਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਛਬੀ ਸ਼ਾਨ ਦਾ ਬਖਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਸਾਕ-ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਦੇ ਮੋਹ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਤੇ ਲਾਡ-ਪਿਆਰ ਦੇਸਿਆਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸ਼ੁਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਘੋੜੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸਤਰੀਆਂ ਰਲ ਕੇ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਬੂੰਦੀ, ਨਿੱਕਿਆ ਮੀਂਹ ਵੇ ਵਰ੍ਹੇ

ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਬੂੰਦੀ, ਨਿੱਕਿਆ ਮੀਂਹ ਵੇ ਵਰ੍ਹੇ, ਮਾਂ ਵੇ ਸੁਹਾਗਣ ਤੇਰੇ ਸ਼ਗਨ ਕਰੇ।
ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਬੂੰਦੀ, ਨਿੱਕਿਆ ਮੀਂਹ ਵੇ ਵਰ੍ਹੇ, ਦੰਮਾਂ ਦੀ ਬੋਰੀ ਤੇਰਾ ਬਾਬਾ ਫੜੇ।
ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਬੂੰਦੀ, ਨਿੱਕਿਆ ਮੀਂਹ ਵੇ ਵਰ੍ਹੇ, ਘੋੜੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਲ ਤੇਰਾ ਬਾਪ ਫੜੇ।
ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਬੂੰਦੀ, ਨਿੱਕਿਆ ਮੀਂਹ ਵੇ ਵਰ੍ਹੇ, ਕੀਲੀ ਦੇ ਘੋੜੀ ਮਾਮਾ ਨਿੱਕੜਾ ਫੜੇ।
ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਬੂੰਦੀ, ਨਿੱਕਿਆ ਮੀਂਹ ਵੇ ਵਰ੍ਹੇ, ਭੈਣ ਵੇ ਸੁਹਾਗਣ ਤੇਰੀ ਵਾਗ ਫੜੇ।
ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਬੂੰਦੀ, ਨਿੱਕਿਆ ਮੀਂਹ ਵੇ ਵਰ੍ਹੇ, ਪੀਲੀ ਪੀਲੀ ਦਾਲ ਤੇਰੀ ਘੋੜੀ ਚਰੇ।

Serial No.

Notes

Date

folk

SONGS

★ ਧੀਆਂ ਰੁੱਖ ਵਿੱਟ ਨਾ ਮਾਰੋ
(Social Evils Song)

★ ਧਰਤੀਏ ਪਿਆਰ ਕਰੇਂਦੀਏ
(Patriotic Song)

★ ★ ★ ★

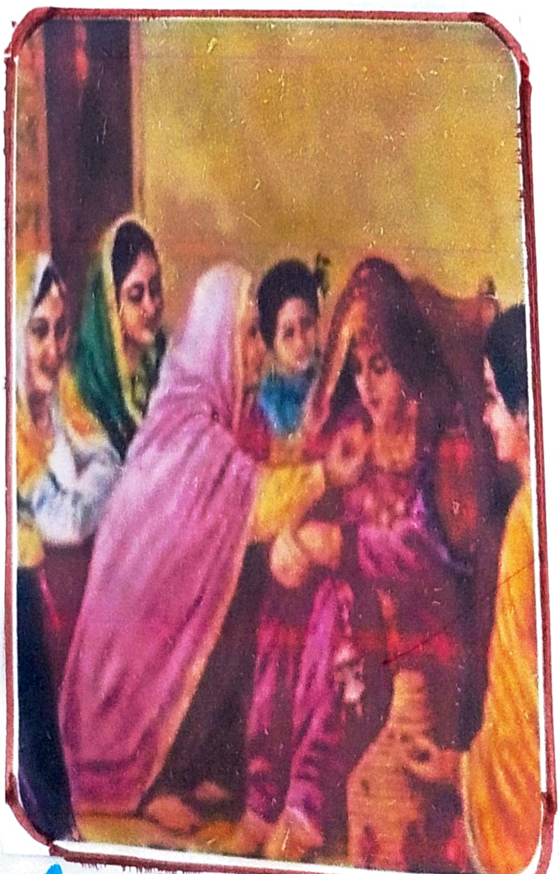

Social Evils Song

ਧੀਆਂ ਕੁੱਖ ਵਿਚੋਂ ਨਾ ਮਾਰੋ

ਲੋਕੋ ਨਾ ਇਹ ਕਹਿਰ ਗੁਜ਼ਾਰੋ,
ਧੀਆਂ ਕੁੱਖ ਦੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਮਾਰੋ।
ਸਦਾ-ਸਦਾ ਇਹ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਖ਼ੈਰ ਮਨਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ,
ਪੁੱਤ ਵੰਡਾਉਂਦੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਧੀਆਂ ਦੁੱਖ ਵੰਡਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ।
ਨਾਮੁ ਮਸ਼ੀਨਾ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਕਰਕੇ ਸੁੱਟ ਦੇਂਦਾ
ਕਿਸੇ ਕਲੀ ਨੂੰ ਖਿੜਨੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁੱਟ ਦੇਂਦਾ।
ਇਹ ਕੈਸਾ ਦਸਤੂਰ ਹੈ ਲੋਕੋ,
ਕੁੱਝ ਤਾਂ ਸਮਝੋ, ਕੁਝ ਤਾਂ ਸੋਚੋ।
ਲੋਕੋ ਨਾ ਇਹ ਕਹਿਰ ਗੁਜ਼ਾਰੋ, ਧੀਆਂ ਕੁੱਖ 'ਚ ਨਾ ਮਾਰੋ।

— o —

ਦੇਸ਼ ਪਿਆਰ ਦਾ ਲੋਕ-ਗੀਤ

ਧਰਤੀਏ ਪਿਆਰ ਰੰਗੇਂਦੀਏ

ਧਰਤੀਏ ਪਿਆਰ ਰੰਗੇਂਦੀਏ, ਤੇਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰੀਸ
ਵਹਿਣੋਂ ਵਹਿਣ ਵੰਡਾਈਏ, ਦੁੱਖੋ ਦੁੱਖ ਅਸੀਸ।
ਧਰਤੀਏ ਪਿਆਰ ਰੰਗੇਂਦੀਏ, ਤੇਰਾ ਮੱਥਾ ਨੂਰੋ ਨੂਰ
ਸਿਰ ਤੇ ਸੂਤਰ ਜੋੜੀ, ਪਾਗਰਾ ਜਗਾ ਕਸੂਰ
ਧਰਤੀਏ ਪਿਆਰ ਰੰਗੇਂਦੀਏ, ਕਦੀ ਇਹੋ ਕਈ

— o —

Designer Sheets
KCH

ਰਚਿਤਾ

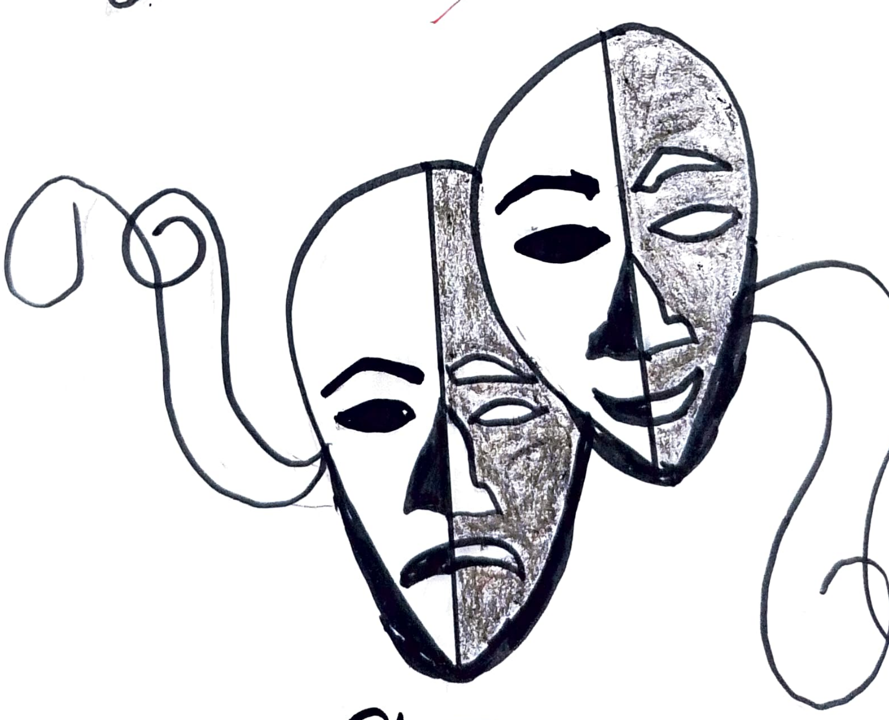

SKIT

TOPIC DATE..

ਪੰਜਾਬੀ

ਕਵਿਤਾ

* ਸਮਾਂ (ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ)

* ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ (ਫਿਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ਼)

ਪੰਜਾਬੀ

ਸਕਿੱਟ

* ਸਾਰਾ ਜੱਗ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤਿਆ ਜਾਂਦਾ

Designer Sheets
KCH

TOPIC 12 DATE.........................

ਕਵਿਤਾ

ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਹਨ - ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ। ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੁੱਝ ਸਿਖਾਉਣਾ, ਸਮਝਾਉਣਾ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਥੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਧੁੱਪ ਦਸ਼ਾ ਉੱਤੇ ਲਿਖੀ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਧੁੱਪ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਕ ਕਾਵਿ ਰੂਪ 'ਵਾਰ' ਉਸ ਸਿਪਾਹੀ ਵਿੱਚ ਜੋਸ਼ ਭਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲੇਰੀ ਜਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਰਨ - ਤਨ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮਮਾਂ (ਕਵਿਤਾ)

ਰਹੀ ਵਾਸਤੇ ਘੱਤ
'ਮਮਾਂ' ਨੇ ਇਕ ਨਾ ਮੰਨੀ,
ਫੜ ਫੜ ਰਹੀ ਘਸੀਟ
'ਮਮਾਂ' ਖਿਸਕਾਈ ਕੰਨੀ,
ਜਿਵੇਂ ਨਾ ਮੈਂਗੀ ਚੋਰ
ਅਟਕ ਜੇ ਪਾਈ, ਤੰਨੀ,

Designer Sheets
KCH

TOPIC 13 DATE..........

ਤ੍ਰਿੱਖੇ ਆਪਣੇ ਵੇਗ
ਗਿਆ ਟੱਪ ਹੱਦਾਂ ਬੰਨੀ,
ਹੋ। ਅਜੇ ਸੰਭਾਲ ਇਸ 'ਸਮੇਂ' ਨੂੰ
ਕਰ ਸਫ਼ਲ, ਉਡੰਦਾ ਜਾਂਵਦਾ,
ਇਹ ਠਹਿਰਨ ਜਾਚ ਨਾ ਜਾਣਦਾ
ਲੰਘ ਗਿਆ ਨਾ ਮੁੜ ਕੇ ਆਂਵਦਾ।

— o —

ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ

ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ (ਕਵਿਤਾ)

ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ,
ਤਾਂ ਮੈਂ ਪੇਂਡੂ ਪਰ ਸ਼ਹਿਰੀਏ ਢੰਗ ਦਾ ਹਾਂ।
ਸਮਝਾਂ ਮੈਂ ਫ਼ਾਰਸੀ, ਉਰਦੂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਬੋਲਾਂ,
ਥੋੜ੍ਹੀ ਬਹੁਤੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਅੰਗਦਾ ਹਾਂ।
ਬੋਲੀ ਆਪਣੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਰੱਖਾਂ,
ਇਹ ਗੱਲ ਆਖਦੇ ਰਤਾ ਨਾ ਸੰਗਦਾ ਹਾਂ।
ਮੋਤੀ ਜਿਵੇਂ ਸੁਹਾਗਣ ਦੀ ਨਥ ਦਾ ਮੈਂ,
ਟੋਟਾ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ ਵੰਗ ਦਾ ਹਾਂ।
ਮਿਲੇ ਸ਼ਾਹ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਖ਼ਾਸ ਅਦਬ,
ਆਖ਼ਰ ਮੁੱਢੋਂ ਮੈਂ ਏਸ ਉਮੰਗ ਦਾ ਹਾਂ।

— o —

ਫਿਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ

Designer Sheets KCH

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਜੇ ਭੁੱਲ ਜਾਓਗੇ
ਕੱਖਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਰੁਲ ਜਾਓਗੇ।

TOPIC 14 DATE..........

ਆਓ ਦੇਸੀ ਮਹੀਨੇ ਯਾਦ ਕਰੀਏ

ਚੇਤ ਮਹੀਨਾ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਰਹਿਰੀਂ ਮੇਲਾ ਸਜਦਾ ਹੈ,
ਵਿਸਾਖ ਵਿਸਾਖੀ ਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਦਾਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਾਂ
ਜੇਠ ਮਹੀਨਾ ਲੂਆਂ ਦਾ, ਪਾਣੀ ਮੁੱਕਦਾ ਖੂਹਾਂ ਦਾ
ਹਾੜ ਮਹੀਨਾ ਤਪਦਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਔਖਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ
ਸਾਵਣ ਬੱਦਲ ਵਸਦੇ ਨੇ, ਅੰਬਰ ਵਿੱਚ ਹਸਦੇ ਨੇ
ਭਾਦੋਂ ਧੁੱਪਾਂ ਕੜਕ ਦੀਆਂ, ਕੁੜੀਆਂ ਰਹੀ-ਰਹੀ ਪੜ੍ਹਦੀਆਂ
ਅੱਸੂ ਮਾਹ ਨਿਰਾਲਾ ਹੈ, ਨਾ ਗਰਮੀ ਨਾ ਪਾਲਾ ਹੈ.
ਕੱਤਕ ਵੰਡੇ ਚਾਨਣੀਆਂ, ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਪੈਣ ਆਣਦੀਆਂ
ਮੱਘਰ ਨੂੰ ਹਾਲ ਸਾੜਦੇ ਹਾਂ, ਕੋਟ ਸਵੈਟਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ
ਪੋਹ ਵਿੱਚ ਪਾਲਾ ਖੇਸੀ ਦਾ, ਧੂਣੀਆਂ ਜਾ ਜਾ ਸੇਕੀ ਦਾ
ਮਾਘ ਨਜ਼ਾਰੇ ਧੁੱਪਾਂ ਦੇ, ਪੱਤੇ ਝੜਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ
ਫੱਗਣ ਫੁੱਲ ਖਿੜਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਭ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਬਾਰਾਮਾਹ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਜੋ ਗੱਲ ਸਿਆਣੀ ਕਰਦੇ ਉਹ।

ਬੋਲੀ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ

ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਉਣੀ, ਏਹੋ ਜਿੰਦ-ਜਾਨ ਸਾਡੀ,
ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਖਾਣ ਸਾਡੀ, ਏਥੇ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਣੀ
ਬੋਲੀ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ।
ਤ੍ਰਿੰਞਣਾਂ, ਭੰਡਾਰਾ ਵਿੱਚ, ਵੰਝਲੀ ਤੇ ਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ,

Designer Sheets KCH

TOPIC 15 DATE

ਮਿੱਠੀ ਤੇ ਮੁਸਕਦੀ, ਧੌਲੀ ਧੁੰ ਧੀਜਾਧੀ ਜਾੜੀ।
ਜੋਧ ਤੇ ਦਮਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜੰਗਾ ਤੇ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿੱਚ।
ਏਤੇ ਜਿਵੇਂ ਧਾਉੜੀ, ਧੌਲੀ ਧੁੰ ਧੀਜਾਧੀ ਜਾੜੀ।
ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਕਿਆਰੀ ਜਾੜੀ, ਮੁੱਖਾਂ ਦੀ ਮਟਾਰੀ ਜਾੜੀ,
ਤੁੱਸਦੇ ਨਹੀਂ ਛਾੜਦੀ, ਧੌਲੀ ਧੁੰ ਧੀਜਾਧੀ ਜਾੜੀ।

ਬਿਰਛ (ਰੁੱਖ)

ਧਰਤੀ ਦੇ ਜੋ ਤੰਗ-ਦਿਲ ਲੋਕੇ।
ਨਾਮ ਅਸਾਂ ਰਿਉਂ ਜੜ੍ਹਦੇ?
ਉਨ੍ਹੇ ਦਾਤੁ ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ,
ਜਿੱਥਾ ਜਾਵਾ ਖੜ੍ਹਦੇ।
ਧੱਰੇ ਤੇ ਫੈਲਾਉ ਅਸਾਡੇ,
ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਾ ਹੋਵਦ।
ਜਿੱਠ ਸਾਉਂ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਔਖੀ,
ਅਜੇ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਜੜ੍ਹਦੇ

— ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ

Designer Sheets

KCH

ਸਾਰਾ ਜੱਗ ਨਹੀ ਜਿੱਤਿਆ ਜਾਦਾ

SKIT (PUNJABI SUBJECT)

Topic :- ਮਾਪੇ ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਜਾਣੀ

ਕਿਸਾਨ :- ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਣ ਪੈ ਕਿ ਕਰਾਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਖੇਤ ਵੇਚ ਦਈਏ।

ਪਤਨੀ :- ਹਾਂ ਇਹ ਹੀ ਠੀਕ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਪੈਸੇ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ।

ਬੇਟਾ :- ਪਾਪਾ ਕਿੱਥੇ ਚੱਲੇ ਹੋ?

ਕਿਸਾਨ :- ਪੁੱਤਰ ਜੀ ਮੈਂ ਸ਼ਹਿਰ ਚੱਲਿਆ ਹਾਂ।

ਬੇਟਾ :- ਪਾਪਾ - ਪਾਪਾ ਮੈਂ ਵੀ ਜਾਣਾ।

ਕਿਸਾਨ :- ਚੱਲ ਤੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਸੋਹਣੇ।

ਪਹਿਲਾ ਦ੍ਰਿਸ਼

(ਅੱਗੇ-ਅੱਗੇ ਖੋਤਾ ਤੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਪਿਉ-ਪੁੱਤਰ ਤੁਰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ)

ਚਿੜੀਆਂ :- "ਦੇਖੋ ਭੈਣਾ, ਇਹਨਾਂ ਸੁੱਖਾ ਕੋਲ ਚੰਗਾ। -ਭੈਣਾ ਖੋਤਾ ਹੈ, ਸਵਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਪਿਉ-ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।"

ਕਿਸਾਨ :- ਪੁੱਤਰ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਖੋਤੇ ਤੇ ਬੈਠੋ ਮੈਂ ਪੈਦਲ ਚੱਲਦਾ ਹਾਂ।

Designer Sheets

KCH

TOPIC DATE.............................

ਦੂਸਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼

ਦੋ ਆਦਮੀ :- "ਦੇਖੋ ਇਸ ਮੂਰਖ ਨੂੰ ਜਰਾ-ਵੱਟਾ। ਆਪ ਘੋੜੇ ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਬੈਠਾ ਹੈ ਤੇ ਬੱਚਾ ਵਿਚਾਰਾ ਘਸੀਟਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੀਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਂ-ਪਿਉ ਦਾ ਰਤਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ।"

ਕਿਸਾਨ :- ਪੁੱਤਰ ਜੀ ਹੁਣ ਮੈਂ ਘੋੜੇ ਤੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪੈਦਲ ਚੱਲੋ।

ਬੇਟਾ :- ਹਾਂ ਜੀ ਪਾਪਾ ਜੀ, ਮੈਂ ਘੋੜੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਰਦਾ ਜਾਵਾਂਗਾ।

ਤੀਸਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼

ਦੋ ਆਦਮੀ :- "ਦੇਖੋ, ਬੁੱਢੇ ਦੀ ਅਕਲ ਨੂੰ ਮਾਸੂਮ ਜਿਹਾ ਬੱਚਾ ਭੱਜ-ਭੱਜ ਸਾਹੋ-ਸਾਹ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਆਪ ਨਵਾਬ ਬਣਿਆ ਘੋੜੇ ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋਇਆ ਬੈਠਾ ਹੈ।"

ਕਿਸਾਨ :- ਪੁੱਤਰ ਆ ਜਾ, ਤੂੰ ਵੀ ਘੋੜੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਬੈਠ ਜਾ, ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਕੋਈ ਕਹਿ ਕੇ ਤਾਂ ਦੇਖੇ!

ਚੌਥਾ ਦ੍ਰਿਸ਼

ਕੁੱਝ ਬੰਦੇ :- ਘੋੜਾ ਤੁਰਦੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਨਾਲ ਹੱਫਿਆ ਪਿਆ

Designer Sheets
KCH

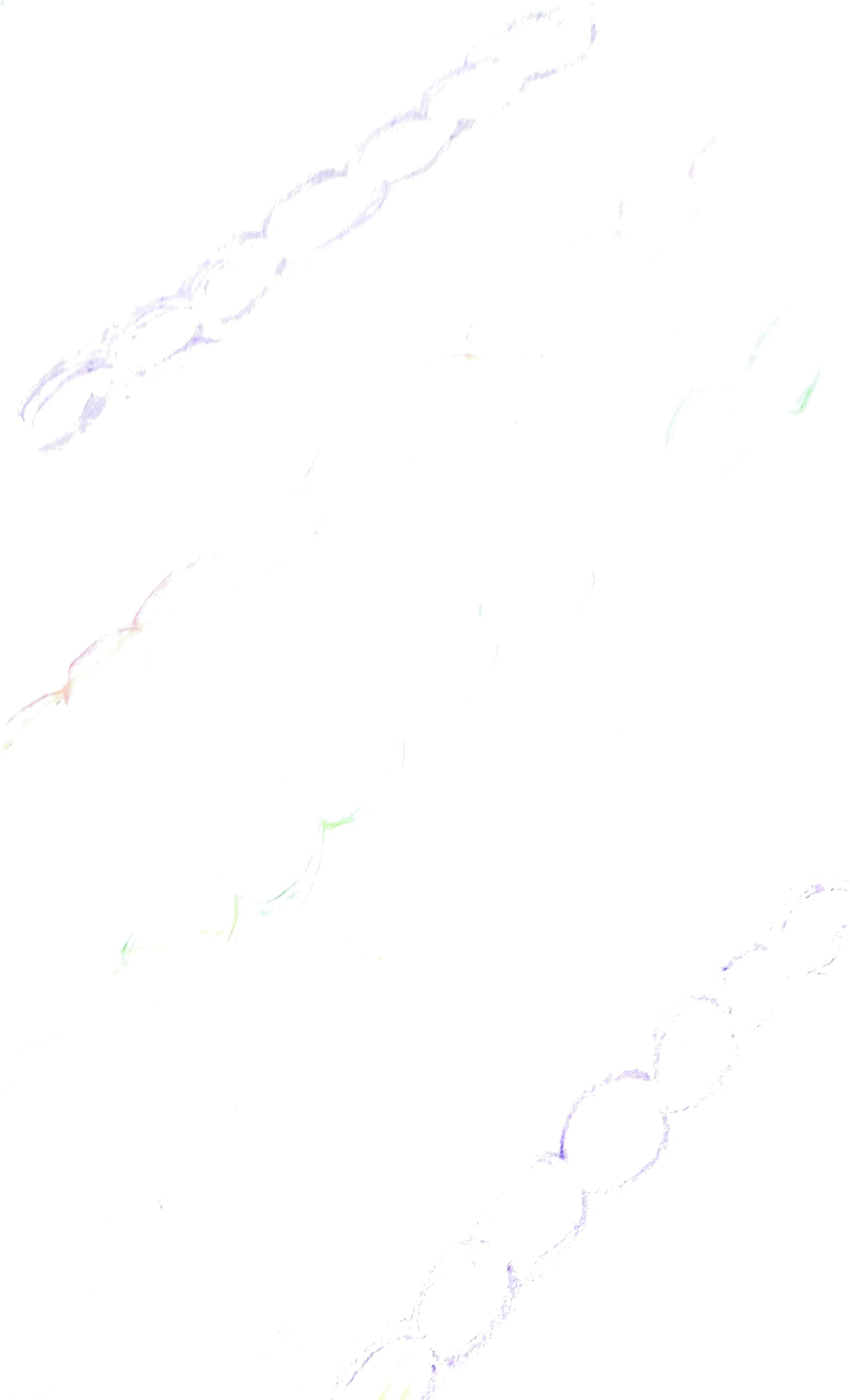

TOPIC DATE..........

ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਘਣੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ? ਜਾਨਵਰ ਵਿਚਾਰਾ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਕੁਝ ਤਾਂ ਤਰਸ ਕਰੋ।

ਕਿਸਾਨ :- ਠੀਕ ਪੁੱਤਰ ਜੀ ਆਖਿਆ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਬੋਤੇ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਉੱਤਰ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਬੋਤੇ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਪੰਜਵਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼

ਨਾਲ ਵਾਲੇ ਲੋਕ :- ਦੇਖੋ ਬੋਤੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਿਉ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ।

(ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਰ ਸੁਣ ਕੇ ਬੋਤਾ ਘਬਰਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਡਿੱਗਾ, ਤੇਜ਼ ਵਗਦੀ ਨਹਿਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਹਾਅ ਤੇਜ਼ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬੋਤਾ ਰੁੜ੍ਹ ਗਿਆ)

ਕਿਸਾਨ :- (ਰੋਂਦਾ ਹੋਇਆ) ਮੈਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਜਾਣੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਉਲਟਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਬੈਠਾ। ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਂਦਾ, ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰਦਾ।

— • —

Designer Sheets KCH

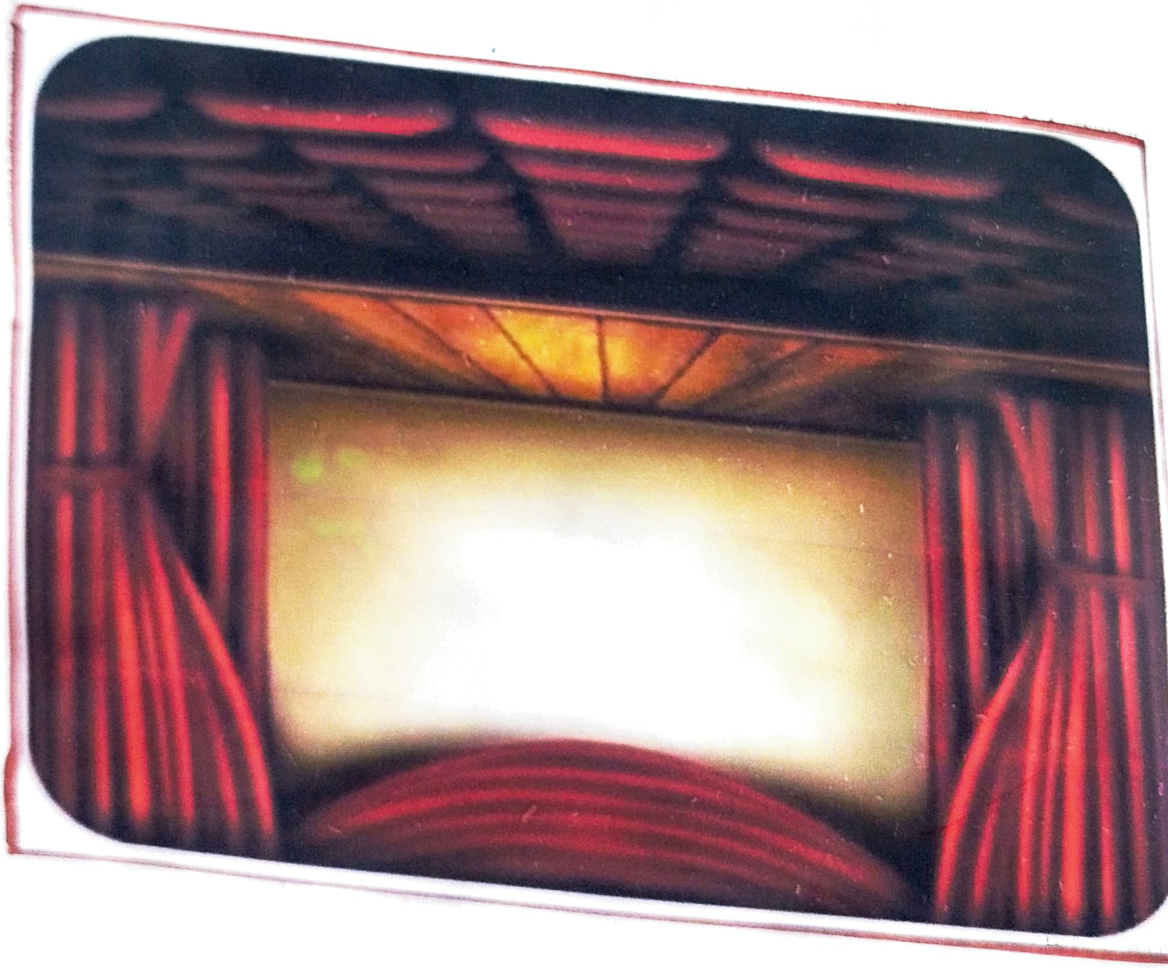

TOPIC

DATE..............................

S.ST

POEM

1. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ
2. ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਦੇਸ਼

S.ST

SKIT

1. ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

Designer Sheets

KCH

TOPIC DATE..............................

(S.ST Poems)

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਬਚਪਨ ਅਜਿਹਾ ਬਾਲਕ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ, ਵਹਿੰਦੇ ਖੂਨ ਦੇ
ਵਿੱਚ ਨਹਾਇਆ ਸੀ। ਰਣਤੱਤੇ 'ਚ ਜੂਝਦੇ ਬਾਪਿਆਂ ਨੇ,
ਉਹਨੂੰ ਸ਼ਮਸ਼ੀਰਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ ਸੀ। ਕਾਬੂ ਆ ਸੀ ਜਿਹੜਾ
ਫਿਰਦਾ ਦੌੜੇ, ਬੱਬਰ ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਜਦੋਂ ਲਲਕਾਰਿਆ ਸੀ। ਪੜ੍ਹੀਏ
ਜਦੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦੇ, (ਉਹ) ਸਦਾ ਜਿੱਤਿਆ
ਕਦੇ ਨਾ ਹਾਰਿਆ ਸੀ। ਰਹਿੰਦੇ ਸਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ
ਪੰਨਿਆਂ ਤੇ, ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਮਹਾਨ ਉਸ ਨੇ।
ਸਿੱਖ ਹੋਇਆ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਰਹਿ ਕੇ, ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ
ਕੀਤਾ ਸਨਮਾਨ ਉਸ ਨੇ। ਮੰਦਰਾਂ, ਮਸਜਿਦਾਂ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ
ਲਈ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਦਾਨ ਉਸ ਨੇ।
ਇੱਕੋ ਅੱਖੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਦਿੱਤੇ,
ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ 'ਸਾਰੇ' ਮੁਸਲਮਾਨ ਉਸ ਨੇ।

Designer Sheets

KCH

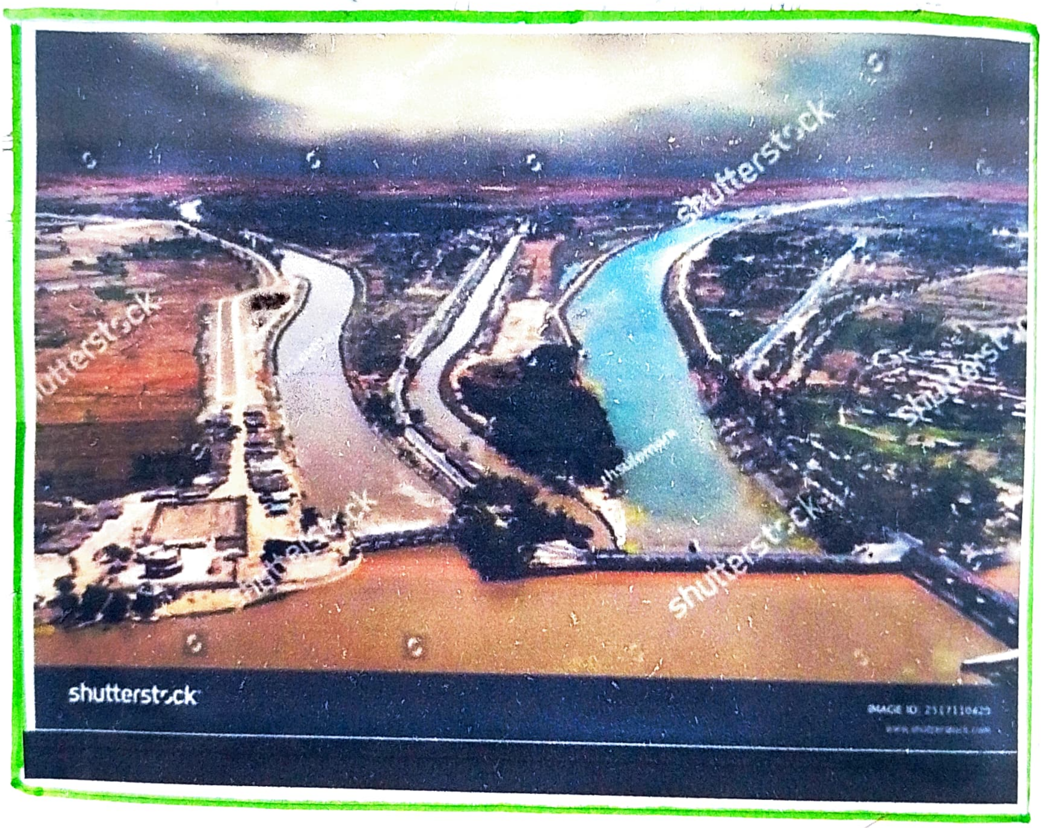
shutterstock

ਪੰਜਾ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

ਦਰਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਦੂਰ ਹੋਏ ਹਾਂ,
ਸਾਗਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਕੇ, ਸਾਗਰ ਹੋਏ ਹਾਂ।
ਲੋੜ ਪਈ ਤੇ ਸਾਵਣ ਬਣਕੇ ਵਰ੍ਹ ਜਾਈਏ,
ਜਾਏ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਕਰਕੇ ਛਮ ਛਮ ਗਏ ਹਾਂ।
ਵਿੱਚ ਸਮੁੰਦਰ ਤਰਨਾ ਏਨਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ;
ਨਾਲ ਤੂਫ਼ਾਨਾਂ ਟੱਕਰ ਅਸੇ ਲੈਏ ਹਾਂ।
ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਇਹ ਸਾਗਰ ਹੀ ਸਰ ਕਰਕੇ,
ਜਿੱਤੇ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹਾਂ।
ਦਰਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਕਦੋਂ ਦੂਰ ਹੋਏ ਹਾਂ,
ਸਾਗਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਕੇ ਸਾਗਰ ਹੋਏ ਹਾਂ।

TOPIC DATE..

ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਹੈ ਬਚਾਂ

ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਭੋਜਨ ਜੇ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋਣ,
ਤਾਂ ਫਿਰ ਹੋਵੇਗਾ ਏ ਜੀਵਨ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਾਡਾ।
ਇਹ ਤਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨੇ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਨਿਆਮਤਾਂ ਨੇ,
ਤਨ, ਮਨ ਰਹੇ ਨਿਰੋਗ ਨਿਰੋਏ ਸਾਡਾ।
ਅਸੀਂ ਇਹਦਾ ਧਿਆਨ ਜੇ, ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖੀਏ,
ਇਹ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਸਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਸਾਡਾ।
ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਜਾਂਦੀ,
ਜੀਵਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਰੋਗ-ਗ੍ਰਸਤ ਸਾਡਾ।
ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਹੈ ਬਚਾਉਣਾ।

ਧਰਤੀ ਤੇਰੀ ਜੋ-ਜੋਬਨ ਤੇਰੇ ਤੇ ਜਾਈਏ ਬਲਿਹਾਰ।
ਸੂਰਜ ਕਿਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਮੁੱਖੜੇ ਨੂੰ ਚਮਕਾਏ।
ਬੱਦਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛਮ ਛਮ ਵਰਖਾ ਤੈਨੂੰ ਆਏ ਨਹਾਏ।
ਹਰੀ ਭਰੀ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਫੱਬ ਤੈਨੂੰ ਦਏ ਸ਼ਿੰਗਾਰ।
ਉੱਚੇ ਪਰਬਤ ਬਣਦਾ ਸੋਹਣੇ ਤੇਰੀ ਸ਼ਾਨ ਵਧਾਉਂਦੇ।
ਰੁੱਖ ਬੂਟੇ ਸੱਤ ਰੰਗਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਨਿੱਤ ਸਜਾਉਂਦੇ।
ਨਦੀ ਝੀਲ ਦੀਆਂ ਲਿਸ਼ਕਾਂ ਤੇਰਾ ਦੇਵਣ ਰੂਪ ਸ਼ਿੰਗਾਰ,
ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਕਲ-ਕਲ ਕਰਦਾ ਪਾਣੀ ਗੀਤ ਸੁਣਾਏ।

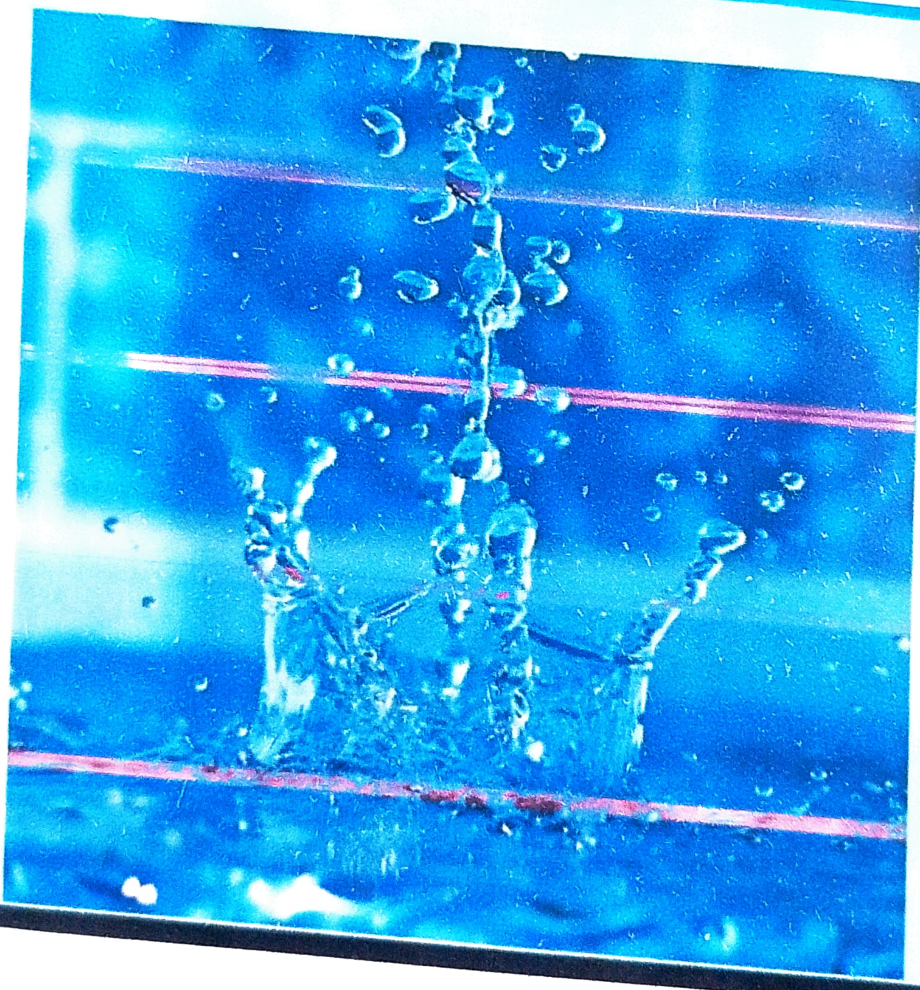

TOPIC ੨੩ DATE

ਪਾਣੀ

ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਿਸ਼ਰੀ ਘੋਲੀ
ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ
ਇਸ ਪਾਣੀ ਨੇ ਸਭ ਕੁੱਝ ਦਿੱਤਾ
ਅਜ਼ਦਾਨ ਹੈ ਪਾਣੀ
ਪਵਨ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ
ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਾਣੀ
ਖ਼ਿਆਲ ਕਰੋ ਇਸ ਸੋਮੇ ਸਭ ਦਾ
ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਰਦੇ ਬਿਨ ਪਾਣੀ

KCH
Designer Sheets

SVEEP
'Greater Participation for Stronger De
No Voter to be Left Behi
"My Vote - My Voice"
Call 19
Visit : www.
Courtesy : District Election Off

SKIT (S.ST SUBJECT)

Topic :- ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

(ਚੀਂਟੀ ਘਬਰਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾ ਕੋਲ਼ ਭੱਜਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ)

ਚੀਂਟੀ :- ਪਾਪਾ ਵੋਟਾਂ ਕਿਵੇਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ!

ਪਾਪਾ :- ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁੱਤ ਜੀ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਕ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਚੀਂਟੀ :- ਅੱਛਾ ਪਾਪਾ ਜੀ ਕਿ ਮੈਂ ਵੋਟ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?

ਪਾਪਾ :- ਨਾਂ ਨਾਂ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਪੁੱਤ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਛੋਟੇ ਹੋ ਤੁਹਾਡਾ ਤਾਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਉਮਰ 25 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਚੀਂਟੀ :- (ਚੀਂਟੀ ਫਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ) ਅੱਛਾ! ਮੈਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦੱਸੋ ਕਿਵੇਂ ਜਿੱਤਦਾ ਕੋਈ।

ਪਾਪਾ :- ਵੋਟ ਦੀ ਤਾਰੀਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਭਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਜਦੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਵਾਪਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਬਦਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

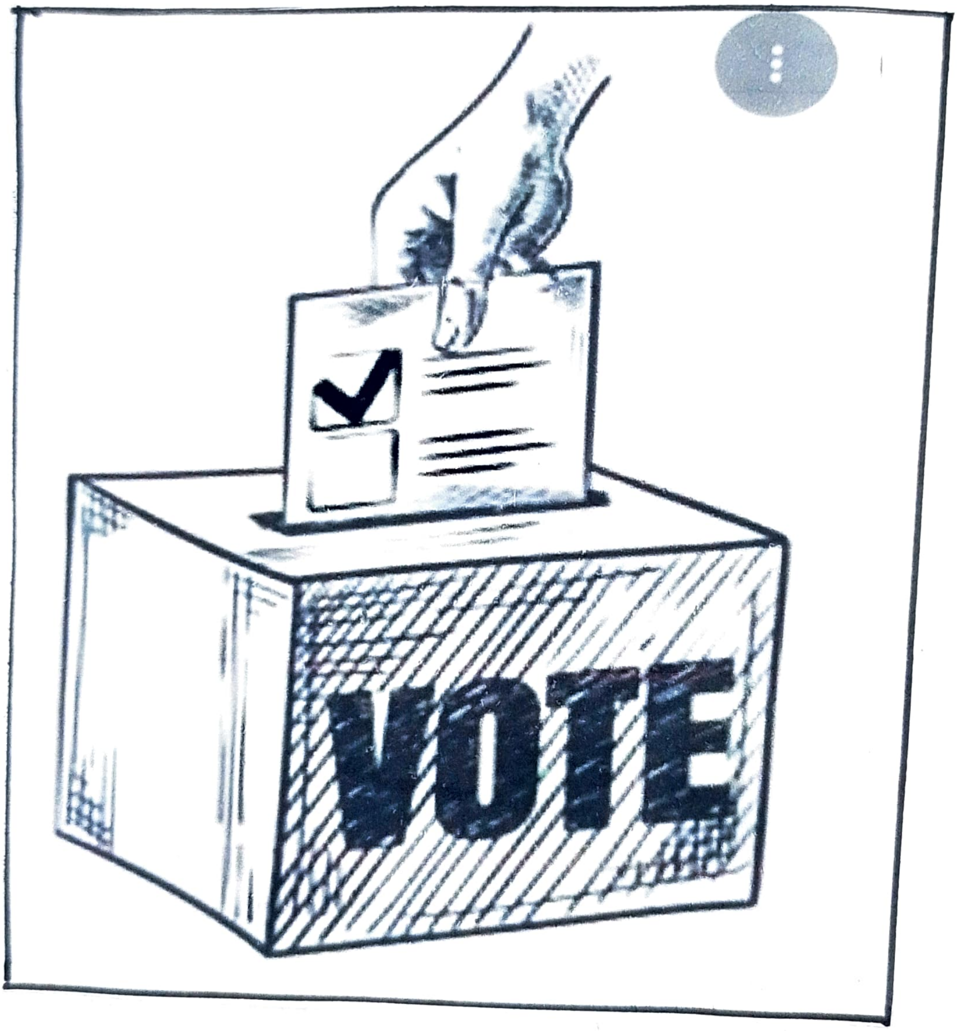
VOTE

TOPIC .... DATE............

घंटी :- ਪਾਪਾ ਇਹ ਜਨਮਦਿਨ ਪਰਵ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ?

पापा :- ਪੁੱਤ ਜੀ ਆਪਣਾ ਨਾ, ਘਰ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਖੇਡ ਸਕਦੀ, ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਫਾਰਮ ਭਰਨਾ ਹੁੰਦੀ।

घंटी :- ਫਿਰ ਪਾਪਾ ਜੀ।

पापा :- (ਪਾਪਾ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ) ਥੋੜਾ ਸਮਾਂ ਰੁੱਕ ਜਾਓ ਮੈਂ ਕੰਮ ਖਤਮ ਕਰਿਤੇ। ਤੂੰ ਖੇਡ ਲੈ।

घंटी :- (ਪਾਪਾ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦ ਤੇ ਬਾਹਰ) ਹੁਣ ਪਾਪਾ ਜੀ ਅੱਗੇ ?

पापा :- ਫਿਰ ਪੁੱਤਰ ਜੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਆਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ।

घंटी :- (ਘੰਟੀ ਖਿਡੌਣੇ ਨਾਲ ਖੇਡਦਾ ਹੋਇਆ ਬੋਲਦਾ) ਤੇ ਘਰ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਵੱਡਾ ਕਹਿੰਦੇ ਸਹੀ ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ।

पापा :- ਰਾਜੀ ਪੁੱਤਰ ਜੀ ਫਿਰ ਲੋਕ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਜਾਂਦੇ। ਦੇਣ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਸਾਨੂੰ ਮੌਜ-ਮਸਤੀ ਦੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪੁੱਤਰ ਜੀ।

घंटी :- ਫਿਰ ਘੜਾ ਕਿਵੇਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਲਿਖਿਆ

पापा :- ਦੇਣਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਿਸਨੂੰ ਸੱਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਣਾਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੀ।

घंटी :- (ਘੰਟੀ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਭੱਜਦਾ ਹੋਇਆ) ਜਾਂ ਜਾਂ ਜਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਵੇਖਾਂ ਤੇ ਦੇ ਕੇਕ ਮਨਾਂਗਾ ਜਾਂ ਜਾਂ ਜਾਂ।

KCH

Designer Sheets

THE END